

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Poradnik dla Seniorów

oraz ich przyjaciół i opiekunów

UPRAWNIENIA • PRZYWILEJE • ŚWIADCZENIA

2022

**SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO**

Opracowanie:
Pomorska Rada Do Spraw Polityki Senioralnej
Zespół Roboczy ds. Bezpieczeństwa Prawnego
pod przewodnictwem Władysława Kanki

Szanowne Seniorki, Szanowni Seniorzy,

Oddajemy w Państwa ręce „Poradnik dla Seniorów oraz ich Przyjaciół i Opiekunów”. To podręczny zbiór istotnych informacji o uprawnieniach, przywilejach i należnych świadczeniach przysługujących osobom starszym. Poradnik jest o tyle ważny, że krok po kroku pokazuje i wyjaśnia jak korzystać z tych uprawnień i możliwości, na przykład turnusów rehabilitacyjnych, darmowych porad psychologicznych czy jak starać się o stały zasiłek. A to tylko nieliczne przykłady. Poradnik uwzględnia uprawnienia osób starszych zagwarantowane prawnie, ale też praktyki ukształtowane zwyczajowo. Materiały zostały skrupulatnie opracowane przez Zespół Roboczy „Bezpieczeństwo Prawne” Pomorskiej Rady ds. Polityki Senioralnej.

Serdecznie Państwa zachęcam do korzystania z Poradnika oraz przekazywania informacji w nim zawartych innym zainteresowanym.

Proponowany zbiór porad może być także pomocny przy kształtowaniu lokalnej polityki senioralnej aby zagwarantować bezpieczeństwo socjalne, godne życie w przyjaznym otoczeniu oraz zachęcić seniorów do aktywnego udziału w życiu społecznym, kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym.

Zapraszam do lektury
Mieczysław Struk
Marszałek Województwa Pomorskiego

Spis treści

CZĘŚĆ I – Świadczenia należne i uprawnienia możliwe przysługujące osobom starszym	5
Źródła uprawnień i przywilejów osób starszych	5
CZĘŚĆ II – Wskazania odnośnie sposobów pozyskania należnych i możliwych świadczeń przysługujących osobom starszym	11
Szczelbel Wojewódzki	13
Szczelbel Powiatowy	14
Szczelbel Gminny	17
Adresy instytucji przydatnych dla osób starszych, ich przyjaciół i opiekunów	19
Wykaz skrótów	22

CZĘŚĆ I

ŚWIADCZENIA NALEŻNE I UPRAWNIENIA MOŻLIWE PRZYSŁUGUJĄCE OSOBOM STARSZYM

Na wstępie, wyjaśnienie odnośnie definicji osoby starszej. Otóż, osobom starszym, zwyczajowo nadano tytuł seniora. Do roku 2015 seniorami czyli osobami starszymi były przede wszystkim osoby w wieku poprodukcyjnym (czasami zwani w wieku emerytalnym: kobiety 60-letnie i starsze, a mężczyźni 65-letni i starsi). Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych wiek seniorów, zarówno dla kobiet jak i mężczyzn ustanawia na 60 lat i więcej, chociaż w tym czasie obowiązywał wiek emerytalny – 67 lat.

Źródła uprawnień i przywilejów osób starszych

- Konstytucja RP, gwarantuje prawo do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego (art. 67, ust. 1) oraz do szczególnej opieki zdrowotnej osobom w podeszłym wieku (art. 68, ust. 3) i do wsparcia w rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych (art. 75)
- Ustawa o osobach starszych z 11 września 2015 roku „nakazuje” coroczne monitorowanie i zbieranie informacji o sytuacji osób 60-letnich i starszych, uwzględniających: demografię, warunki bytowe i mieszkaniowe, aktywność zawodową, społeczną, edukacyjną, kulturalną, sportową i rekreacyjną, sytuację rodzinną, problemy zdrowotne, dostępność do usług (art. 3)

- Ustawa o samorządzie gminnym (art. 5c) stanowi, że „gmina sprzyja solidarności międzypokoleniowej oraz tworzy warunki do pobudzenia aktywności obywatelskiej osób starszych w społeczności lokalnej, ponadto gmina z inicjatywy własnej lub na wniosek zainteresowanych środowisk, może utworzyć gminną radę seniorów”

W ramach aktualnie obowiązujących przepisów, zawartych w ustawach (wyszczególnionych w części drugiej) osoby starsze, spełniające dość ściśle określone warunki, mogą liczyć na wsparcie, pomoc lub świadczenia ze strony fachowców różnych specjalności służb społecznych odpowiednich instytucji: rządowych, samorządowych i organizacji niezależnych, w takich dziedzinach jak:

1. Ochrona zdrowia, która obejmuje następujące świadczenia

- Gwarantowana konstytucyjnie opieka zdrowotna oparta na specjalności geriatrycznej, uwzględniającej poprawianie bezpieczeństwa poprzez wdrażanie, między innymi, teleopieki, telemedycyny, pulsoksymetru, „koperty życia”
- Korzystanie ze szpitalnych oddziałów geriatrycznych (oczywiście tam gdzie one istnieją)
- Pobyt w sanatoriach, na zasadach ogólnych, w ramach ubezpieczenia społecznego i prywatnie
- Możliwość pobytu na turnusach rehabilitacyjnych za dopłatą z funduszu PFRON
- Korzystanie z nieodpłatnych leków po ukończeniu 75 roku życia
- Orzekanie o stopniu niepełnosprawności (tzw. grupie inwalidzkiej) do celów rehabilitacyjnych, zatrudnieniowych oraz emerytalno-rentowych

2. Uprawnienia do świadczeń pieniężnych emerytalnych (po spełnieniu pewnych warunków)

- Zasiłek z tytułu pozostawania bez pracy (bezrobocia)
- Świadczenie przedemerytalne

- Stały, okresowy i celowy zasiłek w ramach pomocy społecznej
- Renta socjalna
- Renta pracownicza z powodu niepełnosprawności
- Emerytury zwykłe i stażowe - kryteria: osiągnięcie odpowiedniego wieku, wymagana ilość przepracowanych lat, współdecyduje wysokość uposażeń
- Dodatek mieszkaniowy
- Dodatki do emerytur: z tytułu ukończenia 75 lat, z tytułu niepełnosprawności, dodatek kombatancki, dodatek do renty inwalidy wojennego, dodatek za tajne nauczanie, świadczenie dla byłych żołnierzy górników, ryczałt energetyczny dla kombatanatów i ofiar represji

3. Uprawnienia osób starszych do tzw. opieki środowiskowej

- Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w tym do opieki nad chorym w domu (usługa wysoce specjalistyczna) i do zwykłej pomocy domowej, będących zadaniem własnym gminy
- Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi zagwarantowane ustawą o ochronie zdrowia psychicznego (zadanie zlecone przez administrację rządową)
- Pomoc sąsiedzka (samopomoc) realizowaną siłami wolontariuszy
- Pracę socjalną wykonywaną przez zawodową kadre, mającą na celu wyprowadzenie osób z „uzależnienia pomocowego”
- Nieodpłatne poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, prawne)

4. Prawo do korzystania z instytucji dziennego pobytu, t.j.:

- Dzielne domy pomocy, instytucje promowane w ramach programów rządowych (Senior+)
- Środowiskowe domy samopomocy (dla osób z niesprawnością intelektualną), będące formą pomocy zleconej przez administrację rządową

- Kluby seniora – promowane w ramach programu rządowego Senior+, cieszące się coraz większym zainteresowaniem

5. Prawo do korzystania z instytucji całodobowej opieki

- Domy pomocy społecznej, zapewniające pełną opiekę i świadczenia
- Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku
- Rodzinne domy pomocy społecznej świadczące opiekę
- Zakłady opiekuńczo-lecznicze, będące specyficznymi oddziałami szpitalnymi
- Placówki hospicyjne, z opieką terminalną
- Ośrodki, schroniska i noclegownie dla osób w kryzysie bezdomności
- Ośrodki interwencji kryzysowej, placówki powiatowe dla ofiar przemocy, w tym również dla osób starszych
- Mieszkania chronione, inaczej mieszkania z serwisem lub wspomagane przez fachowy personel opiekuńczy czuwający w obrębie budynków mieszkalnych

6. Uprawnienia szczególne

- Ulgi komunikacyjne PKP, bilety komunikacji lokalnej na podstawie uchwały rad gmin
- Zwolnienia z opłat za abonament RTV (ukończone 75 lat lub 60 lat – dochód nie przekraczający 50% średniej krajowej za rok poprzedni)
- Ulgi w opłatach za uzyskanie paszportu
- Ulgi za bilety wstępu do instytucji kultury m.in. muzeów, kin, teatrów, opery i filharmonii
- Zniżki stosowane w instytucjach handlowych, gastronomicznych i usługowych
- Zwolnienie z opłat za posiadanie psa

7. Działania organizacyjne, integrujące, aktywizujące i ułatwiające życie seniorom

- Tworzenie przestrzeni publicznej przyjaznej ludziom starszym i o ograniczonej sprawności, bez utrudnień architektonicznych
- Organizowanie imprez integracyjnych typu „dzień seniora”, wigilia, „senioriada” (impreza sportowa) oraz wycieczek krajoznawczych lub zagranicznych dla grup osób starszych, reprezentantów gminy lub jej jednostek pomocniczych (na koszt gminy, sponsorów, za dopłatą korzystających)
- Propagowanie, wdrażanie i wspieranie zdrowych i aktywnych zachowań, oferując sprzęty do ćwiczeń fitness, aerobiku, spacerów z kijkami Nordic Walking, zumbę
- Organizowanie imprez kulturalnych, oświatowych, sportowych, rekreacyjnych, integracyjnych zabaw tanecznych
- Tworzenie w terenie sieci oddziałów Uniwersytetów Trzeciego Wieku
- Wyrażanie szacunku i życzeń indywidualnym osobom w „dostojnym wieku” i małżeństwom z bardzo długim stażem poprzez udział przedstawicieli władz samorządowych w uroczystościach urodzinowych i jubileuszowych
- Wdrażanie „karty seniora”, dokumentu zaświadczającego o przynależności do grupy i artykułującego prawo do szacunku i godnego traktowania oraz oferującego pewne udogodnienia, uprawnienia i przywileje wynikające z przepisów, zwyczajów i promocji samorządów
- Propagowanie problematyki dotyczącej seniorów za pośrednictwem mediów i informatorów typu „Vademecum Seniora”, „Niezbędnik Seniora”
- Powoływanie gminnych rad seniorów, będących reprezentantami środowiska osób starszych, od 11 października 2013 roku zachęca do tego ustawa o samorządzie gminnym, mają one charakter konsultatywny, doradczy i inicjatywny, dzięki nim najczęściej rozpoczyna się planowe działania gminy na

rzecz środowiska ludzi starszych, z najczęściej głoszoną misją: „Gmina miejscem przyjaznym dla seniorów”

Przedstawiona lista różnych form pomocy i sposobów wsparcia mających często charakter fakultatywny, zwłaszcza w zakresie aktywizacji i integracji środowiska, nie wyczerpuje wszystkich możliwości w tej dziedzinie, może być poszerzana według indywidualnych oczekiwań i zgłoszeń osób starszych podczas corocznych badań ankietowych, będących rozpoznaniem potrzeb dokonywanym w oparciu o zalecenia ustawowe, o których była mowa na wstępie.

CZĘŚĆ II

WSKAZANIA ODNOŚNIE SPOSOBÓW POZYSKANIA NALEŻNYCH I MOŻLIWYCH ŚWIADCZEŃ PRZYSŁUGUJĄCYCH OSOBOM STARSZYM

Pośród wielu kategorii świadczeń stanowiących obligatoryjne lub fakultatywne uprawnienia w ramach zabezpieczenia społecznego osób starszych, w części pierwszej wymieniane są najczęściej: konstytucyjnie zagwarantowana szczególna opieka zdrowotna i zabezpieczenie emerytalno-rentowe. Niezwykle ważne dla tej grupy osób są również gwarancje ustawowe odnośnie rehabilitacji, zarówno leczniczej, zawodowej jak i społecznej. W dalszej kolejności ważne są także wszelkie działania opiekuńczo-pomocowe organizowane w środowisku zamieszkania potrzebujących, ale i te które zapewniają różne rodzaje placówek, tzw. pomoc instytucjonalna. O możliwościach pozyskania tych świadczeń i innych równie ważnych będzie mowa w drugiej części informatora.

Prawa konstytucyjne gwarantowane wszystkim obywatelom

- Wszyscy są wobec prawa równi. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny (art. 32)
- Każdemu zapewnia się wolność sumienia i religii (art. 53)
- Obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej i osób pełniących funkcje publiczne (art. 61)

- Każdy ma prawo składać petycje, wnioski i skargi w interesie publicznym, własnym lub innej osoby. Tryb ich rozpatrywania określa KPA (art. 63)
- Obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego (art. 67)
- Obywatel polski ma prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, posłów, senatorów i przedstawicieli do organów samorządu terytorialnego, jeśli najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat (art. 62)

Ustawy mogące być przydatne w sprawach dotyczących osób starszych

W informatorze wymieniamy ustawy najczęściej wykorzystywane przez organizatorów pomocy społecznej, w tym także uwzględnione w zestawianiu form świadczeń seniorskich wyszczególnionych w pierwszej części informatora:

1. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy
2. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
5. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
6. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych
7. Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS
8. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych
9. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
10. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
11. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

12. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
13. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej
14. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów
15. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym
16. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych

Szczebel Wojewódzki

Rejestry i wykazy instytucji mogących być przydatnymi dla osób starszych – prowadzone i nadzorowane przez Wojewodę Pomorskiego.

W rejestrach tych i wykazach uwzględnia się aż 15 rodzajów różnych instytucji mogących być przydatnymi dla osób starszych, na obszarze województwa pomorskiego. Aktualna lista rejestrów jest dostępna na stronie internetowej Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego:

1. Rejestr domów pomocy społecznej
2. Rejestr placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku
3. Wykaz środowiskowych domów samopomocy
4. Wykaz instytucji niosących pomoc ofiarom przemocy w rodzinie
5. Rejestr ośrodków i organizatorów turnusów rehabilitacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami
6. Wykaz ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie

Wojewoda Pomorski sprawuje nadzór w zakresie przestrzegania obowiązujących standardów w domach pomocy społecznej i placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.

Instancje odwoławcze na szczeblu wojewódzkim

1. Od decyzji w sprawach indywidualnych dotyczących pośrednictwa pracy i zasiłków dla osób czasowo pozostających bez pracy – w imieniu wojewody prowadzi je Wydział Polityki Społecznej
2. Od orzeczeń powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności – odwołania rozpatruje Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności będący samodzielną jednostką organizacyjną podległą wojewodzie

Szczebel Powiatowy

Rola struktur powiatowych w rozwiązywaniu problemów ludzi trzeciego wieku. W strukturach powiatowych niezwykle ważną rolę spełniają Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie. Ich adresy znajdziemy na stronie internetowej Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego. Poniżej, przydatne informacje z zakresu polityki senioralnej.

1. Jak ubiegać się o miejsce w domu pomocy społecznej?

Należy zwrócić się osobiście, do właściwego dla miejsca zamieszkania, pracownika socjalnego w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. Mogą to być placówki powiatowe dla:

- Osób w podeszłym wieku
- Osób przewlekle somatycznie chorych
- Osób przewlekle psychicznie chorych
- Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie

Pobyty w tych placówkach jest odpłatny z emerytury lub renty (przy pozostawieniu tzw. „kieszonkowego”). W przypadku, gdy emerytura lub renta nie wystarcza dopłaca rodzina lub gmina, właściwa dla miejsca zamieszkania. Prowadzenie domów pomocy społecznej należy do zadań własnych powiatów.

2. Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku

To domy prywatne lub prowadzone przez organizacje pozarządowe wpisane do rejestru wojewody po spełnieniu wymaganych, minimalnych standardów. Warunki i cena w tych placówkach są zróżnicowane, toteż zainteresowani mogą dokonywać wyboru uwzględniając własne i rodziny możliwości finansowe. Zainteresowanych odsyłamy do wspomnianego rejestru placówek prowadzonego przez Wydział Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

3. Turnusy rehabilitacyjne

To zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji zawodowej i społecznej, połączone z elementami wypoczynku. Mogą je prowadzić, wpisane do rejestru wojewody, ośrodki lub organizatorzy turnusów. Czas trwania turnusu wynosi co najmniej 14 dni i konieczne jest posiadanie aktualnego orzeczenia o niepełnosprawności i skierowanie od lekarza prowadzącego (podstawowej opieki zdrowotnej). Korzystający o niskich dochodach mogą ubiegać się o dofinansowanie ze środków PFRON. W tej sprawie konieczny jest kontakt z pracownikami PCPR. Tam uzyskamy pełną informację zarówno odnośnie turnusów jak i możliwości otrzymania wsparcia finansowego.

4. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych i technicznych

Likwidacja wszelkich utrudnień w poruszaniu się osób z orzeczoną niepełnosprawnością polegająca na zbudowaniu podjazdu, dostosowaniu łazienki, zakupie podnośnika wannowego, „schodółaza”, może być dofinansowana również ze środków PFRON. Warunek, złożenie odpowiedniego wniosku potwierdzonego zaświadczeniem lekarza specjalisty, np. ortopedy, chirurga, neurologa, rehabilitanta.

5. Dofinansowanie z PFRON zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Można je uzyskać w przypadku gdy osoba niepełnosprawna zaopatrzona została z Narodowego Funduszu Zdrowia i kwoty przyznane na ten cel okazały się nie wystarczające. W tych sprawach należy zwrócić się do PCPR gdzie podejmowane są stosowne decyzje będące efektem ustaleń komisji. W tych sprawach obowiązuje kryterium dochodowe.

6. Wniosek o ustalenie stopnia niepełnosprawności (orzeczenie o niepełnosprawności)

Według ustawy „niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy”. Nie wymienia się tu przyczyn związanych z wiekiem. Ustalono trzy grupy inwalidztwa: pierwsza – znaczny stopień niepełnosprawności, w tym całkowita niezdolność do samodzielnej egzystencji, druga grupa – umiarkowany stopień niepełnosprawności, w tym również całkowita niezdolność do pracy, wreszcie trzecia grupa inwalidzka – lekki stopień niepełnosprawności, częściowa niezdolność do pracy. Uprawnieni do wydawania orzeczeń o niepełnosprawności:

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych – w celach rentowych
- Powiatowe/miejskie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności – wydają orzeczenia o: niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności oraz wskazaniach do ulg i uprawnień np. dotyczących miejsc parkingowych

7. Pomoc w sytuacjach kryzysu w rodzinie

Powiat w ramach struktur PCPR służy profesjonalną pomocą w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych w rodzinie, także gdy dotyczą one osób starszych. Gdy mamy do czynienia z jakąkolwiek formą

przemocy w rodzinie: fizyczną, psychiczną, prawną należy dotrzeć do odpowiedniego Punktu Konsultacyjnego PCPR, a w sytuacjach wymagających czasowego osobnego schronienia do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, przy czym nie wszystkie powiaty takie ośrodki posiadają. W ramach PCPR można liczyć na profesjonalną pomoc prawną, a nawet na pomoc w sporządzeniu projektu pisma procesowego.

Szczebel Gminny

Jedną z ważniejszych instytucji gminnych dla ludzi starszych borykających się z różnymi problemami są Ośrodki Pomocy Społecznej. Ich dokładne adresy znajdują się, w wymienianym na wstępie rejestrze wojewody. GOPS lub MOPS, mają za zadanie, przy pomocy profesjonalnych pracowników socjalnych, doradców rodzinnych i innych specjalistów, będącym w trudnej sytuacji, ułatwiać życie i wskazywać sposoby rozwiązywania ich problemów życiowych. Dotyczy to w szczególności osób, które nie są w stanie rozwiązać swoich problemów samodzielnie lub przy udziale najbliższej rodziny.

Spośród wymienionych najważniejsze to potrzeby z zakresu:

1. Opieka domowa dla osób niesamodzielnych

Może to być pomoc lub usługi opiekuńcze – zwykłe lub specjalistyczne. W zależności od sytuacji materialnej osoby zainteresowanej i rodziny usługi te mogą być pełnopłatne lub z dopłatą samorządu. Pracownik socjalny podpowie, doradzi i pomoże w zorganizowaniu opieki.

2. Całodobowa opieka lub pobyt w placówce dziennego pobytu

To usługa, której zorganizowanie rozpoczyna się również od konsultacji z pracownikiem socjalnym w Ośrodku Pomocy Społecznej.

3. Świadczenia w naturze

Pod pojęciem świadczeń w naturze rozumie się świadczenia w formie innej niż pieniężna, a także nieodpłatne otrzymanie rzeczy lub praw (żywność, odzież, środki czystości, niezbędne sprzęty domowe).

4. Poradnictwo specjalistyczne

Ośrodek Pomocy Społecznej to miejsce gdzie udziela się poradnictwa specjalistycznego odnośnie spraw emerytalno-rentowych, pośrednictwa pracy, alimentów, spadków, testamentów. Jeśli GOPS nie jest w stanie wykonać tego zadania bezpośrednio obowiązany jest wskazać miejsce, w którym powyższych porad udziela się, oczywiście bezpłatnie.

5. Podstawowa opieka zdrowotna (Lekarz POZ)

Natomiast, w przypadku pojawienia się problemów zdrowotnych należy bezzwłocznie szukać lekarza pierwszego kontaktu mającego siedzibę w najbliższej jednostce podstawowej opieki zdrowotnej.

ADRESY INSTYTUCJI PRZYDATNYCH DLA OSÓB STARSZYCH, ICH PRZYJACIÓŁ I OPIEKUNÓW

Instytucje

REGIONALNY OŚRODEK POLITYKI SPOŁECZNEJ URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

tel. 58 32 68 561

80-810 Gdańsk, ul. Okopowa 21/27

ROPS – inspiruje, wspiera i promuje rozwiązania nowatorskie w dziedzinie senioralnej.

WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ POMORSKIEGO URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO W GDAŃSKU

tel. 58 307 72 87

80-810 Gdańsk, ul. Okopowa 21/27

WPS – w imieniu wojewody prowadzi rejestry i wykazy instytucji nadzorowanych, ponadto organizuje rządowe programy, jak Senior+.

Organizacje

CARITAS ARCHIDIECEZJI GDAŃSKIEJ

tel. 58 410 78 57

80-257 Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Słowackiego 79

Caritas – prowadzi hospicja, środowiskowe domy samopomocy, stołówki dla ubogich.

**POLSKI KOMITET POMOCY SPOŁECZNEJ
POMORSKI ZARZĄD WOJEWÓDZKI**

tel. 58 301 32 73

80-827 Gdańsk, ul. Garbary 12/13

PKPS – organizuje opiekę domową, pomoc żywnościową oraz prowadzi domy dzienne i kluby.

**POLSKI ZWIĄZEK EMERYTÓW, RENCISTÓW I INWALIDÓW
ODDZIAŁ OKRĘGOWY**

tel. 58 341 07 07

80-264 Gdańsk, ul. Aleja Grunwaldzka 131a

PZERiI – integruje i wspiera emerytów i rencistów, organizuje kluby i imprezy rekreacyjno-kulturalne i sportowe.

**ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
ODDZIAŁ W GDAŃSKU**

tel. 58 560 16 00

80-748 Gdańsk, ul. Chmielna 27/37

ZUS – przyznaje emerytury, renty i świadczenia socjalne.

**ZWIĄZEK INWALIDÓW WOJENNYCH RP
ZARZĄD OKRĘGOWY**

tel. 58 301 52 95

80-819 Gdańsk, ul. Okopowa 5

ZIW RP – integruje i wspiera środowisko inwalidów wojennych RP i ich rodzin.

**ZWIĄZEK KOMBATANTÓW RP I BYŁYCH WIĘŹNIÓW POLITYCZNYCH
ZARZĄD OKRĘGU POMORSKIEGO**

tel. 58 341 39 53

80-227 Gdańsk, ul. Sienkiewicza 8

Integruje i wspiera środowisko kombatanów i byłych więźniów politycznych oraz ich rodzin.

**ZWIĄZEK SYBIRAKÓW
ODDZIAŁ WOJEWÓDZKI W GDAŃSKU**

tel. 58 309 10 99

80-268 Gdańsk, ul. Wita Stwosza 73 lok. 15.

Związek Sybiraków integruje i wspiera środowisko sybiraków. Niesie pomoc ludziom starszym, pomaga Polakom za granicą.

WYKAZ SKRÓTÓW

1. GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
2. KPA – Kodeks Postępowania Administracyjnego
3. MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
4. Lekarz POZ – Lekarz podstawowej opieki zdrowotnej
5. PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
6. PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji
Osób Niepełnosprawnych
7. ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

2022